

Karar Sayısı : 2017/10176

5 Haziran 2013 tarihinde Belgrad'da imzalanan ve 2/3/2017 tarihli ve 6909 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ekli "Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşması"nın onaylanması; Dışişleri Bakanlığının 7/4/2017 tarihli ve 12214840 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'na 1/5/2017 tarihinde kararlaştırılmıştır. kararlaştırılmıştır.

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

Binali YILDIRIM

Başbakan

N. CANİKLİ

Başbakan Yardımcısı

M. ŞİMŞEK

Başbakan Yardımcısı

N. KURTULMUŞ

Başbakan Yardımcısı

Y. T. TÜRKES

Başbakan Yardımcısı

V. KAYNAK

Başbakan Yardımcısı

B. BOZDAĞ

Adalet Bakanı

F. B. SAYAN KAYA

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

Ö. ÇELİK

Avrupa Birliği Bakanı

F. ÖZLÜ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

M. MÜEZZİNOĞLU

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. ÖZHASEKİ

Çevre ve Şehircilik Bakanı

S. SOYLU

Dışişleri Bakanı V.

M. ÖZHASEKİ

Ekonomi Bakanı V.

B. BOZDAĞ

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı V.

A. Ç. KILIÇ

Gençlik ve Spor Bakanı

F. ÇELİK

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

B. TÜFENKÇİ

Gümrük ve Ticaret Bakanı

S. SOYLU

İçişleri Bakanı

L. ELVAN

Kalkınma Bakanı

R. AKDAĞ

Kültür ve Turizm Bakanı V.

N. AĞBAL

Maliye Bakanı

I. YILMAZ

Millî Eğitim Bakanı

F. IŞIK

Millî Savunma Bakanı

V. EROĞLU

Orman ve Su İşleri Bakanı

R. AKDAĞ

Sağlık Bakanı

F. ÇELİK

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı V.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İLE
SIRBİSTAN CUMHURİYETİ
ARASINDA
HUKUKİ VE TİCARİ KONULARDA
KARŞILIKLI ADLİ YARDIMLAŞMA ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti (bundan böyle "Âkit Taraflar" olarak anılacaktır),

Aralarındaki dostane ilişkileri daha da geliştirmek ve hukukî ve ticarî konularda karşılıklı hukukî ve adli işbirliğini ulusal egemenlik, hakların eşitliği ve birbirlerinin iç işlerine karışmama ilkelerine dayanarak geliştirmek ARZUSUYLA,

Aşağıdaki hususlar üzerinde MUTABİK KALMIŞLARDIR:

MADDE 1

Yasal Koruma

1. Âkit Tarafların vatandaşları, diğer taraf ülkesinde kendilerinin, mallarının ve menfaatlerinin hukukî ve adli korunması hususlarında bu Devlet vatandaşları ile aynı haklara sahiptirler.

2. Âkit Tarafların diğer Âkit Taraf ülkesindeki vatandaşları, hukukî ve ticarî konularda hak talebinde bulunmak ve hak ve menfaatlerini korumak için yetkili mahkemelere ve diğer yetkili makamlara bu Âkit Tarafın vatandaşlarının tabi olduğu aynı şart ve formalitelerle serbestçe müracaat hakkına sahiptirler.

3. Âkit Taraflardan birinde merkezi olan ve bu Tarafın mevzuatına uygun biçimde kurulmuş tüzel kişiler işbu Anlaşma'nın hükümlerinden yararlanma hakkına sahiptirler.

MADDE 2

Merkezi Makamlar

1. Her bir Âkit Tarafın Merkezi Makamı işbu Anlaşma uyarınca talepleri alır ve talepte bulunur:

a) Türkiye Cumhuriyeti adına, Merkezi Makam Adalet Bakanlığıdır.

b) Sırbistan Cumhuriyeti adına, Merkezi Makam Adalet ve Kamu İdaresi Bakanlığıdır.

2. Merkezi Makamlar, işbu Anlaşma amacıyla birbirleriyle diplomatik kanalları hariç tutmayan bir şekilde doğrudan iletişim kurarlar.

MADDE 3

Dil

1. Merkezi Makamlar, birbirleriyle Talep Edilen Taraf dilinde veya İngilizce dilinde iletişim kurarlar.

2. Adli yardımlaşma talepleri ve bunların destek belgeleri, Talep Eden Taraf dilinde hazırlanır ve buna Talep Edilen Taraf diline onaylı tercümeleri eklenir.

3. Adli yardımlaşma talebinin yerine getirilmesi yoluyla elde edilen belgeler, Talep Edilen Taraf dilinde iletilir.

MADDE 4

Bilgi Paylaşımı

Âkit Tarafların Merkezi Makamları, talep üzerine, işbu Anlaşma'ya konu teşkil eden hukukî sorunlara ilişkin olarak ülkelerindeki mevzuat ve uygulamalar hakkında bilgileri paylaşırlar.

MADDE 5

Yardımların Kapsamı

1. Âkit Taraflar, işbu Anlaşma uyarınca, birbirlerine hukukî ve ticarî konularda adli yardımlaşma sağlamayı taahhüt ederler.

2. Hukukî ve ticarî konularda karşılıklı adli yardımlaşma aşağıdakileri içerir:

a) Celp ve diğer adli evrakların tebliği,

b) İstinabe talepnameşi yoluyla delil edinilmesi veya bazı diğer adli işlemlerin yerine getirilmesi.

MADDE 6

Talebin Şekli, İçeriği ve Onaylanması

1. Bir adli yardımlaşma talebi yazılı olarak yapılır ve aşağıdakileri içerir:

a) Talep eden ve talep edilen makamların adları,

b) Delil gerektiren davanın niteliđi,

c) Tarafların adları, daimi ve geçici adresleri (mesken veya ikametgah), uyrukları ve meslekleri,

d) Tarafların temsilcilerinin adları ve adresleri,

e) Talebin konusu ve yerine getirilmesi için gerekli bilgiler.

2. Tebligatın özel bir yöntemle yapılmasının istenildiği hallerde, bu durum talepte belirtilir.

3. Bir adli yardımlaşma talebi ve destek belgeleri, talep eden makamca imzalanır ve resmi mühürüyle mühürlenir.

MADDE 7

Delil Temin Edilmesi

1. Bir Âkit Tarafın adli makamları, kendi kanun hükümleri uyarınca, hukukî ve ticarî konularda delil temin edilmesini talep edebilirler. Talep, diğer Âkit Tarafın yetkili adli makamlarına hitaben gönderilecek bir istinabe talepnameesi yoluyla yapılır.

2. İşbu Anlaşma amacıyla, delil temin edilmesi aşağıdakileri içerir:

a) İfade alınması,

b) Talep edilen belge, rapor, kayıt ve örneklerin hazırlanması, belirlenmesi veya incelenmesi.

3. Gerekli hallerde, istinabe taleptomelerine tanık veya müdahil diğer kişilere sorulacak soruların bir listesi veya davanın konusuna ilişkin bir açıklama ve bu açıklama veya delile ilişkin evraklar eklenir.

MADDE 8

Talebin Yerine Getirilmesi

1. Talep Edilen Taraf, talebin yerine getirilmesinde kendi iç mevzuat hükümlerini uygular. Ancak, Talep Eden Tarafın talebi üzerine, Talep Edilen Tarafın kanunlarına aykırı olmaması şartıyla, Talep Eden Tarafın usulünü takip edebilir.

2. Talep Edilen Taraf, talebin yerine getirildiđini doğrulayan belgeleri Talep Eden Taraf gönderir veya talebin yerine getirilmemesi halinde, bunun nedenlerini Talep Eden Tarafa bildirir.

MADDE 9

Tebliğat

1. Tebliğat talebi, Talep Edilen Tarafça bu usulü düzenleyen iç mevzuat hükümlerine uygun olarak yerine getirilir.

2. Tebliğat talebi, muhatabın tam adresini ve tebliğ edilecek belgeleri içerir.

3. Belgenin tebliğat talebinde belirtilen adrese tebliğ edilememesi halinde, Talep Edilen Taraf, tam adresin tespiti için gereken tedbirleri alır. Tam adresin tespitinin mümkün olmaması halinde, Talep Edilen Taraf, Talep Eden Tarafı bu konuda bilgilendirir ve belgeleri bu Tarafa iletir.

4. Tebliğ edilecek belgelerin tebellüğ belgesi, Talep Edilen Tarafın mevzuatı uyarınca hazırlanır. Tebellüğ belgesi, tebliğatın tarih ve yerini içerir.

MADDE 10

Masraflar

1. Talep Edilen Taraf, kendi ülkesinde yapılan bütün masrafları üstlenir. Ancak, Talep Edilen Taraf, aşağıdakilerin geri ödenmesini isteme hakkına sahiptir:

a) Tanıklara, bilirkişilere veya tercümanlara ödenen masraflar ve ücretler,

b) Gönüllü olarak huzura çıkmayan tanıkların katılımını sağlamak için yapılan masraflar ve

c) Talep üzerine özel bir usulün kullanımından kaynaklanan masraflar ve harcamalar.

2. Talebin yerine getirilmesinin olağandışı nitelikte harcamaya neden olacağına ortaya çıkması halinde, Âkit Taraflar, talebin yerine getirilebileceği şartları belirlemek üzere istişare ederler.

MADDE 11

Ret Nedenleri

Yardım talebi, Talep Edilen Tarafın egemenliği, güvenliğini veya kamu düzenini ihlal edeceğinin veya işbu Anlaşma'da öngörülen önemli şartları taşımadığının addedilmesi halinde reddedilebilir.

MADDE 12

Tanık veya Bilirkişinin Dokunulmazlığı

1. Uyuşuna bakılmaksızın, bir davet üzerine Talep Eden Tarafın adli makamlarının huzuruna çıkan bir tanık veya bilirkişi, bu Tarafın ülkesine girişinden önce işlenen bir suç nedeniyle kovuşturulamaz veya tutuklanamaz veya daha önce verilen bir hüküm nedeniyle cezaya tabi tutulamaz.

2. Davette bulunan makamın huzurunda bulunması artık gerekli olmayan tanık veya bilirkişi birbirini takip eden 15 gün içinde Talep Eden Taraf ülkesini terk etmediği takdirde, işbu dokunulmazlık sona erer. Tanık veya bilirkişinin kendi elinde olmayan sebeplerle Talep Eden Taraf ülkesini terk edemediği süre, bu paragrafta öngörülen süre kapsamı dışında tutulur.

3. Bu kişiler tanıklıkları veya bilirkişilikleri nedeniyle kovuşturulamaz yahut tutuklanamazlar.

MADDE 13

Tanık veya Bilirkişi Harcamaları

Talep Eden Taraf, davet edilen tanık veya bilirkişiyi, iç mevzuatında öngörülen şartlar dairesinde yol giderleri, harcırah ve bilirkişi ücretlerinin geri ödeneceği konusunda bilgilendirir. Bu kişinin talebi üzerine, yol giderleri ve harcırahın karşılanması için Talep Eden Tarafça bir avans ödenir.

MADDE 14

Sahsi Durum Belgeleri

Âkit Taraflardan birinin mahkemeleri veya diğer yetkili makamlarının talebi üzerine, Talep Edilen Taraf, Talep Eden Tarafın vatandaşlarının şahsi durum belgelerinin, şahsi işleri ve menfaatlerine ilişkin diğer belgelerin onaylı örneklerini tercümesiz ve ücretsiz olarak iletir.

MADDE 15

Belgelerin Geçerliliği

1. Âkit Taraflardan birinin ülkesinde hazırlanan, düzenlenen veya onaylanan veya resmi olarak mühürlenmiş belgeler veya bunların tasdikli örnekleri, diğer Taraf ülkesinde tasdiğe tabi tutulmaz.

2. Bir Âkit Tarafın resmi makamlarınca düzenlenen belgeler, diğer Taraf ülkesinde aynı ispat gücüne sahiptir.

MADDE 16

Teminat Akçesi (Judicatum Solvi) ve Adli Masraflardan Muafiyet

Âkit Taraflardan birinin vatandaşları, salt yabancı olmalarından ve diğer Âkit Taraf ülkesinde ikametgâh veya meskenleri olmamasından ötürü diğer Âkit Tarafa gerçekleşen adli bir işlemden teminat akçesi (Judicatum Solvi) vermekle yükümlü tutulamazlar.

Madde 17

Adli Yardım

1. Âkit Taraflardan birinin vatandaşları, diğer Tarafın mahkemeleri önünde bu Âkit tarafın vatandaşları gibi aynı şart ve ölçüde, yargılama harç ve masraflarından muaf olmak ve ücretsiz adli yardımdan yararlanma hakkına sahiptir.

2. Bu adli yardımlaşma ve adli yardım, icra işlemleri dâhil tüm yargısal işlemlere uygulanır.

3. Âkit Taraflardan birinin mevzuatı uyarınca harç ve masraflardan muaf tutulan vatandaşlar, aynı davanın usule ilişkin işlemlerinde diğer Âkit Taraf ülkesinde de bu muafiyetten yararlanırlar.

Madde 18

Adli Yardım Talepleri

1. 17. madde hükümünden yararlanmak için gereken ve başvuranın şahsî, ailevî ve malvarlığı durumuna ilişkin belge, başvuranın ikametgâhının veya meskeninin bulunduğu Âkit Tarafın yetkili makamı tarafından düzenlenir.

2. Başvuranın, Âkit Taraflardan herhangi birinin ülkesinde ikametgâhının veya meskeninin bulunmaması halinde, vatandaşı olduğu ülkenin diplomatik misyonu veya konsolosluk temsilciliği bu belgeyi düzenleyebilir.

3. Adli harç ve masraflardan muafiyet başvurusu konusunda karar verecek adli makam, işbu Anlaşma'nın 2. maddesinde öngörülen yöntemi takip eder ve bu belgeyi düzenleyen makamdan ek bilgi isteyebilir.

Madde 19

Süre Sınırı

Âkit Taraflardan birinin mahkemesinin, diğer Âkit Taraf ülkesinde ikametgâhı veya meskeni olan bir şahsın belirli bir usul işlemini tamamlaması için müddet koyması halinde, bu sınırlama tebligatın muhataba tebliği tarihinden itibaren başlar.

MADDE 20

Hükümlerin Tanınması ve Tenfizi

Âkit Taraflardan herhangi biri, diğer Âkit Taraf ülkesinde verilen hukukî ve ticarî konulara ilişkin aşağıdaki hükümleri işbu Anlaşma hükümleri uyarınca tanıy ve tenfiz eder:

- a) Hukukî konulara ilişkin hükümler;
- b) Tazminata ilişkin cezai hükümler.

MADDE 21

Tanıma ve Tenfiz Şartları

İşbu Anlaşma'nın 20. Maddesinde belirtilen hükümler, diğer Âkit Tarafta aşağıdaki şartlara tabi olarak tanınır ve tenfiz edilir:

- a) Âkit Taraflardan herhangi birinde verilen hükümler, nihai ve kendi ülkesinde icra edilebilir olmalıdır.
- b) Tanıma veya tenfizin talep edildiği Âkit Tarafın mevzuatına göre, hükmün konusu münhasıran Talep Edilen Tarafın yetkisi içinde olmamalıdır.
- c) Davalı, hükmün verildiği Âkit Taraf mevzuatı uyarınca usulüne uygun şekilde davet edilmiş olmalıdır.
- d) Davanın tarafları, iddialarını savunma hakkından mahrum edilmemiş ve mahkeme huzuruna çıkmak üzere usulüne uygun şekilde davet edilmiş olmalı ve dava açma ve iddialarını savunma imkânlarının bulunmaması halinde, bu kişilere temsil edilme olanağı tanınmış olmalıdır.

e) Tanıma veya tenfizin talep edildiği Âkit Taraf ülkede aynı usulde ve aynı taraflara ilişkin olarak verilmiş nihai bir mahkeme kararı bulunmamalıdır.

f) Tanıma veya tenfiz talep edildiği Âkit Tarafın adli makamları önünde aynı vakalara dayalı ve aynı amaca yönelik ve aynı taraflara ilişkin derdest bir dava bulunmamalıdır.

g) Bu hüküm, tanıma veya tenfiz talep edildiği Âkit Tarafın hukukunun temel ilkeleri ve ve kamu düzeni ile uyumlu olmalıdır.

MADDE 22

Tanıma ve Tenfiz Başvurusu

1. Tanıma veya tenfiz başvurusu, doğrudan tanıma ve tenfiz talep edilen Âkit Tarafın yetkili makamına gönderilir.

2. Başvuruya aşağıdaki belgeler eklenir:

a) Hükümün usulüne uygun tasdik edilmiş bir örneği, hükümün kendisinden açık bir şekilde anlaşılmadığı takdirde, hükümün nihai ve infazı kabil olduğunu gösteren bir belge.

b) Aleyhinde karar alınan ve mahkeme huzuruna çıkmamış olan tarafa usulüne uygun şekilde davet tebliği yapıldığını ve kendisini şahsen savunmadığından, usulüne uygun şekilde temsil edildiğini kanıtlayan bir belge.

c) Yukarıda belirtilen belgelere, tanıma ve tenfiz talep edilen Âkit Tarafın dilinde tercümeleri eklenir.

MADDE 23

Uygulanacak Hukuk

1. Hükümlerin tanınması veya tenfizi usulü, tanıma ve tenfiz talep edilen Âkit Tarafın hukukuna tabidir.

2. İşbu Anlaşma'nın uygulanmasında, tanıma veya tenfiz talep edilen makam davanın esasıyla bağlıdır ve sadece işbu Anlaşma'da öngörülen şartların yerine getirilip getirilmediğini inceler.

MADDE 24

Diğer Anlaşmalarla Uyum

İşbu Anlaşma'da yer alan yardım ve usuller, Âkit Tarafların uluslararası anlaşmalar ve ulusal mevzuatlarından doğan yükümlülüklerini kaldırmaz.

MADDE 25

İstisare

İşbu Anlaşma'nın yorumlanması ve uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, Âkit Taraflar arasında diplomatik kanallardan istisare yoluyla çözülür.

MADDE 26

Tasdik, Yürürlüğe Girme, Değişirme ve Fesih

1. İşbu Anlaşma, Âkit Tarafların anayasal usulleri uyarınca tasdik edilir ve tasdik belgesi diplomatik kanallar aracılığıyla karşılıklı olarak gönderilir.

2. İşbu Anlaşma, tasdik belgelerinin karşılıklı olarak gönderildiği tarihten otuz (30) gün sonra yürürlüğe girer. İşbu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi üzerine, Yugoslavya Krallığı ile Türkiye Cumhuriyeti arasındaki 3 Temmuz 1934 tarihli Adli, Hukukî ve Ticarî Konularda Karşılıklı İlişkiler Sözleşmesi Türkiye Cumhuriyeti ve Sırbistan Cumhuriyeti arasında sona erer.

3. İşbu Anlaşma, Âkit Tarafların karşılıklı yazılı muvafakatleri yoluyla ve işbu Anlaşma'nın aynı tasdik gereklilikleri uyarınca değiştirilebilir.

4. Âkit Taraflardan herhangi biri, işbu Anlaşma'yı diğer Âkit Tarafa göndereceği yazılı bir ihbarla herhangi bir zamanda feshedilebilir. Fesih, bildirimden altı (6) ay sonra yürürlüğe girer. Ancak, fesih ihbarının alındığı tarihe kadar alınan talepler, talep yerine getirilene kadar işbu Anlaşma tarafından yönetilmeye devam eder.

İşbu belgenin kanıtı olarak, Âkit Tarafların yetkili temsilcileri işbu Anlaşma'yı imzalamıştır. İşbu Anlaşma Belgrad'da 5 Haziran 2013 tarihinde Türkçe, Sırpça ve İngilizce dillerinde ve her üç metin de aynı derecede geçerli olmak üzere iki nüsha halinde tanzim edilmiştir. İşbu Anlaşma'nın yorumlanmasında farklılık halinde, İngilizce metin geçerli olur.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA

SIRBİSTAN CUMHURİYETİ
ADINA

Sadullah ERGİN
Adalet Bakanı

Nikola SELAKOVIĆ
Sırbistan Adalet
ve
Kamu Yönetimi Bakanı

УГОВОР
ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ ТУРСКЕ И РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ О
УЗАЈАМНОЈ ПРАВНОЈ ПОМОЋИ У ГРАЂАНСКИМ И ТРГОВАЧКИМ
СТВАРИМА

Република Турска и Република Србија (у даљем тексту: Уговорне стране),

У тежњи за унапређењем пријатељских односа, као и правне и правосудне сарадње у грађанским и трговачким стварима, заснованих на начелима државног суверенитета, једнакости и немешања у унутрашње ствари држава уговорница,

Споразумеле су се о следећем:

Члан 1.

Правна заштита

1. Држављани једне Уговорне стране уживају на територији друге Уговорне стране, исту правну и судску заштиту својих личних и имовинских права и интереса, као и њени сопствени држављани.

2. Држављани једне Уговорне стране имају на територији друге Уговорне стране слободан приступ судовима и другим надлежним органима, ради заштите својих права и интереса у грађанским и трговачким стварима, под истим условима као и њени сопствени држављани.

3. Правна лица која имају седиште на територији једне од Уговорних страна и која су основана у складу са правом те Уговорне стране, уживаће права утврђена овим уговором.

Члан 2.

Централни органи

1. Централни органи Уговорних страна, у складу са овим уговором, подносе и примају замолнице:

- а) за Републику Турску - преко Министарства правде,
- б) за Републику Србију - преко Министарства правде и државне управе.

2. Централни органи међусобно непосредно опште у смислу овог уговора, на начин који не искључује општење дипломатским путем.

Члан 3.

Језик

1. Централни органи међусобно опште на језику замољене стране или на енглеском језику.

2. Замољница за пружање правне помоћи и пратећа документација достављају се на језику стране молиље са овереним преводом на језик замољене стране.

3. Било који документ прибављен у поступку по замољници за правну помоћ доставља се на језику замољене стране.

Члан 4.

Размена обавештења

Централни органи Уговорних страна достављају, на захтев, једна другој обавештења о прописима и судској пракси своје државе која се односе на правна питања која су регулисана овим уговором.

Члан 5.

Обим правне помоћи

1. Уговорне стране пружају једна другој правну помоћ у грађанским и трговачким стварима на начин утврђен овим уговором.

2. Правна помоћ у грађанским и трговачким стварима обухвата:

- а) уручење позива и других судских писмена,
- б) извођење доказа или предузимање других судских радњи које се замољницом траже.

Члан 6.

Облик, садржина и аутентичност замољнице

1. Замољница за правну помоћ сачињава се у писаном облику и садржи:

- а) назив органа стране молиље и замољене стране,
- б) природу поступка за који се прибавља доказ,

- в) име и презиме, пребивалиште или боравиште, држављанство и занимање странака,
- г) име и презиме и адресу пуномоћника странака,
- д) податке неопходне за предмет поступка и поступање по замолници.

2. У замолници ће се посебно назначити ако се тражи неки посебан начин поступања по замолници.

3. Замолница и други акти који се прилажу морају бити потписани и снабдевени службеним печатом органа од кога потичу.

Члан 7.

Извођење доказа

1. Правосудни органи једне Уговорне стране могу, у складу са својим прописима, захтевати извођење доказа у грађанским и трговачким стварима. Захтев се сачињава у облику замолнице насловљене на надлежни правосудни орган друге Уговорне стране.

2. У смислу овог Уговора, извођење доказа обухвата:

- а) узимање изјава,
- б) издавање, утврђивање веродостојности или провера исправа, извештаја, записника и примерака који се траже.

3. Када је неопходно, замолница садржи списак питања која треба поставити сведоку или другом лицу или податке о предмету спора и исправе које се односе на те доказе или податке.

Члан 8.

Поступање по замолници

1. Поступање по замолници врши се по прописима замољене стране. Изузетно, замољена страна ће, на захтев стране молиље, поступити на начин који је посебно означен у замолници, ако то није у супротности са законом замољене стране.

2. Замољена страна доставиће страни молиљи документацију из које се може утврдити да је по замолници поступљено или ће је обавестити о разлозима из којих се по замолници није могло поступити.

Члан 9.

Уручење писмена

1. По замолници за уручење писмена замољена страна поступа у складу са одредбама свог закона којим се уређује такав поступак.

2. Замолница за уручење писмена садржи потпуну адресу примаоца и писмена која је потребно уручити.

3. Ако писмена не могу бити достављена на адреси наведеној у замолници, замољена страна ће предузети неопходне мере за утврђивање тачне адресе. Ако није било могуће утврдити тачну адресу, замољена страна ће о томе обавестити страну молиљу и вратиће јој достављена писмена.

4. Потврда о уручењу писмена која су достављена сачињава се у складу са законодавством замољене стране. Потврда садржи датум и место уручења.

Члан 10.

Трошкови

1. Замољена страна сноси све трошкове настале на њеној територији. Изузетно, замољена страна има право на накнаду:

а) трошкова и накнада плаћених сведоцима, вештацима или преводиоцима,

б) трошкова насталих приликом привођења сведока који се нису добровољно одазвали позиву и

в) трошкова који су настали у посебним поступцима који су тражени.

2. Ако је очигледно да би поступање по замолници изазвало несразмерно високе трошкове, Уговорне стране ће се консултовати око услова под којима би се по замолници могло поступити.

Члан 11.

Разлози за одбијање

Замољена страна може одбити пружање правне помоћи ако би то угрозило њен суверенитет, безбедност или јавни поредак или из разлога посебно наведених у овом уговору.

Члан 12.

Заштита сведока и вештака

1. Сведок или вештак који се појављује пред судским органима стране молиље, по позиву, не може, без обзира на његово држављанство, бити подвргнут кривичном гоњењу, притворен или упућен да издржава казну на основу неке раније донесене судске одлуке за кривично дело почињено пре његовог доласка на њену територију.

2. Ако сведок или вештак чије присуство пред судским органима који су га позвали није више потребно, не напусти територију стране молиље у року од 15 узастопних дана, та заштита ће престати. У овај рок не урачунава се време у коме сведок или вештак из објективних разлога није могао да напусти територију стране молиље.

3. Наведена лица не могу бити подвргнута кривичном гоњењу или притворена због свог исказа датог у својству сведока или вештака.

Члан 13.

Трошкови сведока или вештака

Страна молиља ће у позиву обавестити сведока или вештака да ће се њихови путни трошкови, дневнице и награда за вештачење исплатити у складу са њеним законодавством. На захтев позваног лица, страна молиља ће дати предујам за покриће трошкова.

Члан 14.

Исправе о личном статусу

Уговорне стране доставиће једна другој, на захтев судова или других надлежних органа, оверене копије исправа о личном статусу и других докумената које се односе на лични статус или интересе држављана стране молиље, без превода и без накнаде трошкова.

Члан 15.

Легализација исправа

1. Исправе које је сачинио, издао или оверио надлежни орган једне Уговорне стране, снабдевене службеним печатом или њихове оверене копије није потребно даље оверавати ради употребе пред органима друге Уговорне стране.

2. Исправе издате од стране надлежних органа једне Уговорне стране имају исту доказну снагу на територији друге Уговорне стране.

Члан 16.

Изузимање од плаћања парничних трошкова (Judicatum solvi) и трошкова поступка

Од држављана једне Уговорне стране не може се захтевати полагање обезбеђења парничних трошкова (judicatum solvi) у судским поступцима који се воде у другој Уговорној страни, због тога што су странци и што немају пребивалиште или боравиште на територији друге Уговорне стране.

Члан 17.

Бесплатна правна помоћ

1. Држављани једне Уговорне стране имају право на ослобођење од плаћања судских такси и трошкова, као и бесплатну правну помоћ пред судовима друге Уговорне стране, под истим условима и у истом обиму као и њени сопствени држављани.

2. Наведена правна помоћ се може тражити у свим поступцима поводом предмета, укључујући и извршни поступак.

3. Држављани који имају право на ослобођење од плаћања трошкова у складу са законом једне Уговорне стране, уживаће то право и на територији друге Уговорне стране у поступцима исте врсте.

Члан 18.

Захтев за бесплатну правну помоћ

1. Потврду која се односи на лично, породично и имовинско стање подносиоца молбе и која је потребна да би се применила одредба члана 17. издаје се од стране надлежног органа Уговорне стране у којој подносилац молбе има пребивалиште или боравиште.

2. Ако подносилац молбе нема пребивалиште или боравиште на територији једне од Уговорних страна, дипломатско или конзуларно представништво његове државе може издати такву потврду.

3. Судски орган који је надлежан за одлучивање о молби за ослобађање од плаћања судских такси и трошкова, поступиће на начин предвиђен у члану 2. овог Уговора и може затражити додатна обавештења од органа који је издао потврду.

Члан 19.

Рокови

Ако суд једне Уговорне стране одреди рок за предузимање одређене радње лицу које има пребивалиште или боравиште на територији друге Уговорне стране, тај рок почиње да тече од дана уручења писмена примаоцу.

Члан 20.

Признање и извршење судских одлука

Уговорне стране ће признати и извршити, под условима утврђеним овим уговором, следеће судске одлуке у грађанским и трговачким стварима донете на територији друге Уговорне стране:

- а) судске одлуке у грађанским стварима,
- б) судске одлуке у кривичним стварима у делу којим је одлучено о имовинско-правном захтеву.

Члан 21.

Услови за признање и извршење

Судске одлуке из члана 20. овог уговора признају се и извршавају на територији друге Уговорне стране, ако су испуњени следећи услови:

- а) судска одлука донета у било којој Уговорној страни мора бити правноснажна и извршна на њеној територији,
- б) по закону Уговорне стране у којој се признање, односно извршење тражи, предмет судске одлуке није у искључивој надлежности замољене стране,
- в) да је туженом уредно уручен позив према закону Уговорне стране на чијој је територији одлука донесена,
- г) да странкама у поступку није било ускраћено право да бране своја права и да су уредно позвани да учествују у поступку, односно у случају процесне неспособности, да су били правилно заступани,
- д) да између истих странака у истој ствари на територији Уговорне стране у којој се признање, односно извршење тражи, није раније већ донесена правноснажна судска одлука,
- ђ) да између истих странака у истој ствари није у току поступак пред судом Уговорне стране у којој се признање, односно извршење тражи,
- е) да та судска одлука није у супротности са основним законским начелима и јавним поретком Уговорне стране у којој се признање, односно извршење тражи.

Члан 22.

Захтев за признање и извршење

1. Захтев за признање и извршење подноси се непосредно надлежном органу Уговорне стране у којој се признање и извршење тражи.

2. Уз захтев се прилажу следеће исправе:

а) оверена копија судске одлуке, са потврдом да је одлука правноснажна и извршна, ако то не произлази из одлуке,

б) потврду да је странка која није учествовала у поступку и против које је одлука донета била уредно и благовремено позвана да учествује у поступку, односно да је процесно неспособна странка била правилно заступана,

в) оверен превод горенаведених исправа на језик Уговорне стране у којој се признање и извршење тражи.

Члан 23.

Меродавно право

1. Поступак за признање и извршење судске одлуке спроводи се према законодавству Уговорне стране на чијој се територији признање и извршење тражи.

2. Надлежни орган који одлучује о захтеву за признање и извршење везан је судском одлуком и утврђује једино испуњеност услова предвиђених овим уговором.

Члан 24.

Однос са другим уговорима

Правна помоћ и поступци који су предвиђени овим уговором не дирају у обавезе Уговорних страна које произлазе из других међународних уговора или домаћег законодавства.

Члан 25.

Консултације

Спорна питања у вези са тумачењем и применом овог уговора Уговорне стране решаваће консултацијама дипломатским путем.

Члан 26.

Потврђивање, ступање на снагу, измене и престанак важности

1. Овај уговор подлеже потврђивању у складу са уставном процедуром Уговорних страна, а инструменти потврђивања биће размењени дипломатским путем.

2. Уговор ступа на снагу по истеку тридесет дана од дана размене инструмената потврђивања. Ступањем на снагу овог уговора, између Републике Турске и Републике Србије престаје да важи Конвенција између Републике Турске и Краљевине Југославије о узајамним односима по предметима судским, грађанским и трговачким стварима од 3. јула 1934. године.

3. Овај уговор може бити измењен на основу сагласности Уговорних страна у писаној форми, у складу са условима предвиђеним за потврђивање овог уговора.

4. Свака Уговорна страна може у било које време отказати овај уговор достављањем писаног обавештења другој Уговорној страни. Уговор ће престати да важи након истека шест (6) месеци од дана пријема тог обавештења. Међутим, по свим замолницама које су примљене до тренутка достављања обавештења о отказивању, поступаће се у складу са овим уговором.

У потврду наведеног, овлашћени представници Уговорних страна су потписали овај уговор. Уговор је сачињен у два оригинална примерка у Београду, дана 5. јуна 2013. године, на турском, српском и енглеском језику и сви текстови су подједнако веродостојни. У случају разлике у тумачењу, меродаван је текст на енглеском језику.

За
Републику Турску

За
Републику Србију

Садулах Ергин
Министар правде

Никола Селаковић
Министар правде и државне управе

AGREEMENT

BETWEEN

THE REPUBLIC OF TURKEY

AND

THE REPUBLIC OF SERBIA

ON

MUTUAL LEGAL ASSISTANCE IN CIVIL AND COMMERCIAL MATTERS

The Republic of Turkey and the Republic of Serbia (hereinafter referred to as the "Contracting Parties"),

DESIRING further to develop friendly relations and promote juridical and judicial cooperation in civil and commercial matters on the basis of the principle of national sovereignty, equality of rights and of non-interference with the internal affairs of respective countries,

HAVE AGREED as follows:

ARTICLE 1

Legal Protection

1. Nationals of the Contracting Parties shall be entitled to equal judicial and legal protection in the territory of the other party with respect to themselves, their property and interests under the same conditions as nationals of the latter Party.

2. Nationals of the Contracting Parties in the territory of the other Contracting Party shall be entitled to free access to courts and other competent authorities to lodge claims and to protect their rights and interests in respect of civil and commercial matters, under the same conditions as nationals of the latter Party.

3. Legal persons whose headquarters is located in the territory of one of the Contracting Parties and have been set up in accordance with the law of that Party shall be entitled to enjoy the provisions of the present Agreement.

ARTICLE 2

Central Authorities

1. The Central Authority of each Contracting Party shall make and receive requests pursuant to this Agreement:

- a) For the Republic of Turkey, the Central Authority shall be the Ministry of Justice.
- b) For the Republic of Serbia, the Central Authority shall be the Ministry of Justice and Public Administration;

2. The Central Authorities shall communicate directly with one another for the purposes of this Agreement, in a way that may not preclude communication through diplomatic channels.

ARTICLE 3

Language

1. The Central Authorities shall communicate with each other in the language of the Requested Party, or in English.

2. Requests for legal assistance and their supporting documents thereof shall be drawn up in the language of the Requesting Party and accompanied by certified translations into the language of the Requested Party.

3. Any document obtained through the execution of a request for legal assistance shall be transmitted in the language of the Requested Party.

ARTICLE 4

Exchange of Informations

The Central Authorities of the Contracting Parties shall, upon request, exchange informations on their law and practices in their respective countries with regards to legal problems constituting the subject of the present Agreement.

ARTICLE 5

Scope of Assistance

1. The Contracting Parties, under this Agreement, shall grant each other mutual legal assistance in civil and commercial matters.
2. Mutual legal assistance in civil and commercial matters shall include:
 - a) Service of summons and other judicial documents,
 - b) Taking of evidence or performing some other judicial acts by means of a letter of request.

ARTICLE 6

Form, Content and Authentication of the Request

1. A request for legal assistance shall be made in writing and shall include:
 - a) The names of the requesting and requested authorities,
 - b) The nature of proceedings for which evidence is required,
 - c) The names, permanent and temporary addresses (domicile or residence), nationalities and professions of the parties,
 - d) The names and addresses of the representatives of the parties,
 - e) Information necessary for the subject matter and execution of the request.
2. Where any special mode of service is desired, this shall also be indicated in the request.
3. A request for legal assistance and its supporting documents shall be signed and officially sealed by the requesting authority.

ARTICLE 7

Taking of Evidence

1. The judicial authorities of a Contracting Party may, in accordance with the provisions of its law, request for taking of evidence in civil and commercial matters. The request shall be made through a letter of request addressed to the competent judicial authorities of the other Party.

2. For the purpose of this Agreement, taking of evidence shall cover:

- a) Taking of statements,
- b) Production, identification or examination of documents, reports, records and samples requested.

3. Where necessary, letters of request shall be accompanied by a list of questions to be raised to the witnesses or other persons involved or a statement about the subject matter of the case, and the documents pertaining to such evidence or statement.

ARTICLE 8

Execution of the Request

1. The Requested Party shall apply the provisions of its own law as for the execution of the request. However, upon the request of the Requesting Party, it may follow the procedure of the Requesting Party unless this is incompatible with the law of the Requested Party.

2. The Requested Party shall send the documents establishing the execution of the request to the Requesting Party or shall inform the latter with the reasons thereof, where the request is not executed.

ARTICLE 9

Service of Documents

1. A request for service of documents shall be effected by the Requested Party in compliance with the provisions of its law regulating such procedure.

2. A request for service of documents shall include the full address of the addressee and the documents to be served.

3. If the document cannot be served to the address stated in the request for service, the Requested Party shall take necessary measures for identification of the full address. If it has been impossible to identify the full address, the Requested Party shall inform the Requesting Party thereof, and shall forward the document to the latter.

4. The receipt of the documents to be served shall be prepared in accordance with the law of the Requested Party. The receipt shall contain the date and place of such service.

ARTICLE 10

Costs

1. The Requested Party shall bear all of the costs incurred in its territory. However, the Requested Party shall have the right to seek reimbursement of:

- a) Any expenses and charges paid to the witnesses, experts or interpreters,
- b) Any costs incurred to secure the attendance of witnesses who have not appeared voluntarily, and
- c) Any costs and expenses emanating from the use of a special procedure on request.

2. If it becomes apparent that execution of a request requires expenses of extraordinary nature, the Contracting Parties shall consult to determine the conditions under which the request can be executed.

ARTICLE 11

Reasons for Refusal

A request for assistance may be refused if it is deemed to infringe sovereignty, security and public order of the Requested Party or unless it bears the essential conditions set forth in this Agreement.

ARTICLE 12

Immunity of a Witness or an Expert

1. A witness or expert, regardless of his/her nationality, appearing on summons before the judicial authorities of the Requesting Party, shall not be prosecuted or detained or subjected to any punishment due to a judgment rendered previously in the territory of that party in respect of any offence committed prior to his/her arrival at that state.

2. If a witness or expert, whose presence is no longer required by the inviting judicial authorities, does not leave the territory of the Requesting Party within 15 consecutive days, such immunity shall cease. The period that prevents a witness or expert leaving the territory of the Requesting Party freely, for reasons out of his/her control, shall be exempted from the period provided in this paragraph.

3. Such persons shall not be prosecuted or detained due to their testimony or expertise.

ARTICLE 13

Expenses to a Witness or an Expert

The Requesting Party shall inform the witness or expert summoned that their travel expenses, subsistence allowances and expertise fees shall be refunded within the conditions provided by its law. Upon request of such person, an advance for travelling and subsistence expenses shall be paid by the Requesting Party.

ARTICLE 14

Personal Status Certificates

Upon the request of the courts or other competent authorities of one of the Contracting Parties, the Requested Party shall forward the certified copies of personal status certificates, other documents relating to personal affairs and interests of the nationals of the Requesting Party, without translation and free of charge.

ARTICLE 15

Validity of Documents

1. Documents drawn up, issued or certified and officially sealed in the

territory of one of the Contracting Parties or their authenticated copies shall not be subject to legalization in the territory of the other Party.

2. Documents issued by the official authorities of a Contracting Party shall have the same probative force in the territory of the other Party.

ARTICLE 16

Exemption from Payment of Security (Judicatum Solvi) and Costs of Proceedings.

Nationals of either Contracting Party shall not be required to give security (judicatum solvi) in judicial proceedings taking place in the other Contracting Party, only on grounds for being a foreign citizen and, not having a domicile or residence in the territory of the other Contracting Party.

ARTICLE 17

Legal Aid

1. Nationals of either of the Contracting Party shall be entitled to benefit exemption from judicial charges and costs, and be granted legal aid free of charge before the courts of the other Contracting Party under the same conditions and up to the extent as nationals of the latter.

2. Such legal assistance and legal aid shall apply to all proceedings of a case, including enforcement proceedings.

3. Nationals entitled to enjoy exemption from charges and costs in accordance with the law of either Contracting Party shall also enjoy such exemption in the territory of the other Contracting Party as for the proceedings of the same case.

ARTICLE 18

Request for Legal Aid

1. The certificate regarding the personal, family and asset status of the applicant and which is necessary to enjoy the provision of Article 17 shall be issued by the competent authority of the Contracting Party in which such applicant has his/her domicile or residence.

2. If an applicant has no domicile or residence in the territory of either Contracting Party, the diplomatic mission or consular agency of his/her country

may issue such certificate.

3. The judicial authority which shall decide upon application for exemption from judicial charges and costs, shall proceed with the method provided in Article 2 of the present Agreement and may ask for additional information from the authority issuing such certificate.

ARTICLE 19

Deadlines

If the court of any Contracting Party sets a time limit for the completion of a specific proceeding for a person having residence or domicile in the territory of the other Contracting Party, such limitation shall start from the date of service of documents to the recipient

ARTICLE 20

Recognition and Enforcement of Judgments

Any of the Contracting Parties shall recognize and enforce the following judgments concerning civil and commercial matters rendered in the territory of the other Contracting Party in accordance with the provisions of the present Agreement:

- a. Judgments concerning civil matters;
- b. Criminal judgments with respect to compensation.

ARTICLE 21

Conditions of Recognition and Enforcement

Judgments mentioned in Article 20 of the present Agreement shall be entitled to recognition and enforcement in the other Contracting Party, subject to the following conditions:

- a) A judgment rendered in any of the Contracting Parties should be final and enforceable in its territory.
- b) According to the law of the Contracting Party, where recognition or execution is sought, subject matter of the judgement does not

fall within the exclusive competence of the Requested Party.

- c) The defendant should be duly served of summons according to the law of the Contracting Party in which the judgment rendered.
- d) The parties of the proceedings should not be deprived of the right to defend their claims and should be duly served of notice to appear before court and given opportunity to be represented where they are unable to lodge and defend their claims.
- e) There should not exist a finalized court decision rendered within the same procedure and for the same parties in the territory of the Contracting Party in which recognition or enforcement is sought.
- f) There should not exist a pending proceeding based on the same facts and having the same purpose and with regard to the same parties before the judicial authority of such Contracting Party in which recognition or enforcement is sought.
- g) Such judgment is compatible with the basic principles of the law and public order of the Contracting Party in which recognition or enforcement is sought.

ARTICLE 22

Application for Recognition and Enforcement

1. Application for recognition or enforcement shall be directly submitted to the competent authority of the Contracting Party in which recognition or enforcement is sought.

2. Application shall be accompanied by the following documents:

- a) A duly certified copy of the judgment, furnished by a certificate that it is final and enforceable, unless its finality and enforceability can be understood from the judgment itself.
- b) A certificate proving that the defeated litigant, who failed to appear before court, was duly served of summons and also proving that he/she was duly represented since he/she was unable to defend himself/herself.
- c) The documents mentioned above shall be enclosed with the certified translations in the language of the Contracting Party in which recognition or enforcement is sought.

ARTICLE 23

Applicable Law

1. The procedure for the recognition or enforcement of the judgments shall be governed by the law of the Contracting Party in which recognition and enforcement is sought.

2. In the implementation of the present Agreement, the authority in which recognition or enforcement is sought shall be bound by the merits of the case and shall only examine whether or not the conditions provided in the present Agreement are fulfilled.

ARTICLE 24

Compatibility with other Treaties

Assistance and procedures set forth in this Agreement shall not exempt either Contracting Party from its obligations arising from other international treaties or its national laws.

ARTICLE 25

Consultations

Any dispute arising from the interpretation and implementation of this Agreement shall be resolved by consultation between the Contracting Parties through diplomatic channels.

ARTICLE 26

Ratification, Entry into Force, Amendment and Termination

1. This Agreement shall be ratified in accordance with the constitutional procedures of the Contracting Parties and the instruments of ratification shall be exchanged through diplomatic channels.

2. This agreement shall enter into force thirty (30) days after the date of the exchange of the instruments of ratification. Upon the entry into force of this Agreement, the Convention between the Kingdom of Yugoslavia and the Republic of Turkey on Mutual Relations in Judicial, Civil and Commercial Matters of 3 July 1934 shall cease to apply between the Republic of Turkey and the Republic of Serbia.

3. This agreement may be amended through the mutual written consent of the Contracting Parties in accordance with the same requirements of the ratification of this agreement.

4. Either Contracting Party may terminate this agreement at any time upon a written notice to the other Contracting Party. Termination shall take effect six (6) months following the notification. However, any request received up to the date of receipt of the notice to terminate shall continue to be governed by this Agreement until the request is executed.

In Witness Whereof the authorized representatives of the Contracting Parties hereby sign this Agreement. This Agreement has been done in duplicate in Belgrade on 5th June, 2013, in Turkish, Serbian and English languages, all texts being equally authentic. In case of any difference in interpretation of this Agreement, English text shall prevail.

**FOR
THE REPUBLIC OF TURKEY**

**FOR
THE REPUBLIC OF SERBIA**

Sadullah ERGİN
Minister of Justice

Nikola SELAKOVIĆ
Minister of Justice
and
Public Administration